

ผู้ว่าการธนาคารกลางสหรัฐฯคนต่อไป

Author: ดร.บัณฑิต นิจถาวร

ประธานคณะกรรมการสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย

Created: 13/08/2013

ตัวเลขเศรษฐกิจโลกล่าสุดดูน่าสบายใจขึ้น แม้ทั้งปีอัตราการเติบโตปีนี้จะยังต่ำ (ประมาณร้อยละ 2.4) แต่ประเทศอุตสาหกรรมหลักไม่ว่าจะเป็นสหรัฐ

ยุโรป ญี่ปุ่น ล้วนแสดงการฟื้นตัวที่ดูเข้มแข็งขึ้น เศรษฐกิจสหรัฐฯเร่งตัวต่อเนื่องจากช่วงครึ่งแรกของปี เศรษฐกิจยุโรปก็อาจได้ก้าวข้ามภาวะถดถอยไปแล้ว ขณะที่ญี่ปุ่นการฟื้นตัวของเศรษฐกิจก็เกิดขึ้นต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การฟื้นตัวยังต้องการการสนับสนุนจากนโยบายการเงินที่ผ่อนคลาย แม้ในสหรัฐการผ่อนคลายอาจต้องเริ่มลดระดับลงเพื่อให้การฟื้นตัวของเศรษฐกิจเป็นไปอย่างมีเสถียรภาพสำหรับประเทศตลาดเกิดใหม่เศรษฐกิจส่วนใหญ่ขยายตัว แต่อัตราการขยายตัวอาจต่ำกว่าที่เคยขยายตัวได้ในอดีต ซึ่งน่าจะดีในแง่การรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ

การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกที่กำลังเกิดขึ้นเป็นผลของมาตรการแก้ไขปัญหาค่าเงินบาทที่ดำเนินมาต่อเนื่องในช่วงหกปีที่ผ่านมา หลังวิกฤตเศรษฐกิจการเงินโลกปะทุขึ้นเมื่อเดือนสิงหาคมปี 2007 ช่วงหกปีนี้การแก้ไขปัญหาค่าเงินบาทเป็นเหมือนการเดินทางไกลที่ต้องผ่านอุปสรรคมากมาย เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นรุนแรง ตั้งแต่การล่มสลายของสถาบันการเงินสำคัญๆ ต้นปี 2008 ที่เริ่มต้นในสหรัฐจากปัญหา Sub-prime และลามไปทั่วอังกฤษและยุโรป จากนั้นก็เป็นปัญหาการรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบรุนแรงจากปัญหาในระบบสถาบันการเงินที่เกิดขึ้น ตามด้วยปัญหาการกระตุ้นเศรษฐกิจให้กลับมาขยายตัวได้เหมือนเดิม ทั้งหมดนี้เป็นโจทย์นโยบายเศรษฐกิจที่ทางการทั้งในสหรัฐ ยุโรป และญี่ปุ่น ต้องเผชิญในช่วงหกปีที่ผ่านมา เพื่อแก้ไขให้เศรษฐกิจประเทศของตนหลุดพ้นจากภาวะถดถอยที่เป็นผลจากวิกฤตเศรษฐกิจโลก นอกจากนี้ นโยบายก็ต้องให้ความสำคัญกับผลกระทบที่จะมีต่อประเทศอื่นๆ รวมถึงผลที่อาจมาจากมาตรการแก้ไขปัญหาค่าเงินบาทที่ทำได้ ทั้งหมดเป็นโจทย์นโยบายที่หนักหนาสำหรับผู้ทำนโยบายในประเทศอุตสาหกรรมหลักในช่วงหกปีที่ผ่านมา

สิ่งที่ต้องตระหนัก ก็คือ การดำเนินนโยบายเหล่านี้ได้ประโยชน์อย่างสำคัญ จากภาวะผู้นำที่มาจากธนาคารกลางสหรัฐฯโดยเฉพาะจากตัวผู้ว่าการ นายเบน เฮอร์นันเดซ ที่เป็นผู้นำทั้งในด้านความคิด การวิเคราะห์ และการดำเนินนโยบายในภาคปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤต

เศรษฐกิจที่เกิดขึ้น

การแก้ไขปัญหาโดยธนาคารกลางสหรัฐภายใต้การนำของ นายเบน เบอร์นันก์ ได้เป็นต้นแบบให้ธนาคารกลางหลายประเทศนำไปประยุกต์ใช้ นับตั้งแต่การลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายในระดับที่มาก เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับตลาดว่าการแก้ไขปัญหาที่กำลังมีการดำเนินการจริงจัง การเปิดช่องทาง หรือ “หน้าต่าง” ช่วยเหลือสถาบันการเงินที่มีปัญหาโดยธนาคารกลาง และการใช้มาตรการคิวอีที่อัดฉีดสภาพคล่องเข้าระบบเศรษฐกิจในปริมาณมหาศาล เพื่อขับเคลื่อนการฟื้นตัวของกิจกรรมเศรษฐกิจ ซึ่งมาตรการเหล่านี้ได้ถูกนำไปใช้ในหลายประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหา กล่าวได้ว่าภาวะผู้นำของธนาคารกลางสหรัฐเป็นองค์ประกอบสำคัญของการแก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจโลกในช่วงที่ผ่านมา และภาวะผู้นำก็มาจากตัวผู้ว่าธนาคารกลางสหรัฐ ที่เป็นผู้นำด้านความคิด สนับสนุนโดยความรู้และประสบการณ์ของคณะกรรมการนโยบายการเงินของธนาคารกลางสหรัฐ และความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ที่โดดเด่นของเจ้าหน้าที่ธนาคารกลางสหรัฐ

ปลายปีนี้ ผู้ว่าการธนาคารกลางสหรัฐคนปัจจุบันจะหมดวาระ และประธานาธิบดีสหรัฐชุดเดิมน่าจะแต่งตั้งผู้ว่าการธนาคารกลางสหรัฐคนใหม่ มารับตำแหน่งแทน ตลาดการเงินโลกจึงสนใจว่าใครจะมาทำหน้าที่แทน และผู้ที่จะมาแทนจะมีความคิดความอ่านอย่างไร ในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ ชื่อที่พูดถึงมากขณะนี้ว่าอาจมาเป็นผู้ว่าการธนาคารกลางสหรัฐคนใหม่ ก็คือ หนึ่งใน นาง Janet Yellen ปัจจุบันเป็นรองประธานคณะกรรมการธนาคารกลางสหรัฐ และสอง นาย Larry Summers อดีตกรรมการอำนวยการสภาเศรษฐกิจแห่งชาติสหรัฐของทำเนียบประธานาธิบดี (United States National Economic Council) สมัยประธานาธิบดีโอบามา ตลาดการเงินกำลังวิเคราะห์วิจารณ์บุคคลทั้งสองในทุกแง่มุม ตั้งแต่ความรู้ความสามารถด้านเศรษฐศาสตร์และนโยบายการเงิน แนวคิดเรื่องเศรษฐกิจ ความเหมาะสมในการเป็นผู้นำนโยบายระดับโลก การยอมรับของตลาดการเงิน รวมถึงมุมมองและแนวคิดทางการเมืองของบุคคลทั้งสองว่าจะทำงานได้ไหมกับผู้นำประเทศชุดปัจจุบัน

ผมคิดว่าทั้ง นาง Yellen และนาย Summers เป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่จะทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้ว่าการธนาคารกลางสหรัฐได้ โดยเฉพาะความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ซึ่งจำเป็นมากสำหรับตำแหน่งผู้ว่าการธนาคารกลาง แต่การทำหน้าที่ของธนาคารกลางในสถานการณ์เศรษฐกิจปัจจุบันที่ยังไม่ปรกติให้ได้นั้น จะไม่ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำหรือความรู้ความสามารถของตัวผู้ว่าการเพียงอย่างเดียว แต่จะมาจากการทำงานร่วมกันของผู้ว่าการ กรรมการในคณะกรรมการธนาคารกลาง และเจ้าหน้าที่ธนาคารกลาง ดังนั้น ในการพิจารณาผู้ว่าการคนใหม่ ตลาดจึงไม่ควรดูเฉพาะประเด็นตัวบุคคล แต่ควรดูภาวะผู้นำที่ผู้ว่าการคนใหม่มี ที่จะผสมผสานแนวคิดของตนเอง บวกกับประสบการณ์ของคณะกรรมการธนาคารกลางและความสามารถของเจ้าหน้าที่ธนาคารกลาง ให้นำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่ประสบความสำเร็จ พร้อมรักษาความเป็นเอกภาพ ชื่อเสียง และความเป็นอิสระของธนาคารกลาง

มองไปข้างหน้าผู้ว่าการธนาคารกลางสหรัฐคนใหม่ มีพันธกิจที่จะต้องทำให้สำเร็จอย่างน้อยสามเรื่อง

หนึ่ง รักษาความเป็นผู้นำด้านนโยบายของธนาคารกลางสหรัฐในเศรษฐกิจโลกให้คงอยู่ต่อไป ซึ่งจะมาจากความรู้ความสามารถของผู้ว่าการที่เป็นที่ยอมรับ ทั้งจากวงการนโยบายเศรษฐกิจในระดับสากล จากตลาดการเงิน วงการวิชาการเศรษฐศาสตร์ และจากประชาคมผู้ว่าการธนาคารกลาง คือ ผู้ว่าการธนาคารกลางประเทศอื่นๆ

สอง นำพานโยบายการเงินสหรัฐจากระดับที่ผันคลายมากในปัจจุบัน ให้กลับเข้าสู่ระดับที่เป็นปกติ (Normalization of monetary policy) โดยไม่เกิดผลเสียหยา ทั้งต่อเศรษฐกิจสหรัฐและต่อเศรษฐกิจโลก ซึ่งเป็นโจทย์ที่ยาก เพราะจะเป็นความพยายามครั้งแรกที่ไม่มีการทำมาก่อน นั่นก็คือ ดูสภาพคล่องกลับจากที่ได้ปล่อยไว้ในปริมาณที่มากโดยมาตรการคิวอี ที่การดำเนินการจะส่งผลกระทบต่อทั่วโลก

สาม รักษาความเป็นอิสระของธนาคารกลาง ซึ่งผู้ว่าการจะต้องประคับประคองการทำงานของธนาคารกลางให้ตรงตามพันธกิจ โดยไม่

สูญเสียความเป็นอิสระ และความเชื่อมั่นจากตลาดการเงิน และประชาชนสหรัฐ

ในฐานะนักเศรษฐศาสตร์ ผมคิดว่า นายเบน เบอร์นันเก้ ทำหน้าที่ได้ดีในทั้งสามประเด็นที่พูดถึง คือ เป็นผู้นำให้เศรษฐกิจโลกในการแก้ไขปัญหา มีความเข้าใจ และวิสัยทัศน์ด้านนโยบายการเงินที่ลุ่มลึกเป็นที่ยอมรับ และสามารถทำงานได้พร้อมไปกับการรักษาความเป็นอิสระของธนาคารกลาง แต่ที่เด่นที่สุด ก็คือ ความสามารถของ นายเบอร์นันเก้ ในฐานะนักเศรษฐศาสตร์ที่กล้าขึ้นนำความคิดให้กับตลาดการเงิน ในการแก้ปัญหา เช่น กรณีมาตรการคิวอี และสามารถสื่อความ สร้างความเข้าใจในประเด็นนโยบายได้อย่างชัดเจน

จำได้ว่าทุกครั้งที่ผมได้เข้าประชุมในอดีตและได้ฟัง เบอร์นันเก้ พูดในฐานะประธานเฟด พูดได้ว่าเป็นชั่วโมงของความสุขของการเป็นนักเศรษฐศาสตร์ เพราะประเทืองปัญญาจริงๆ

ที่มา

<http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/politics/opinion/bandid/20130812/522260/ผู้ว่าการธนาคารกลางสหรัฐ คนต่อไป.html>